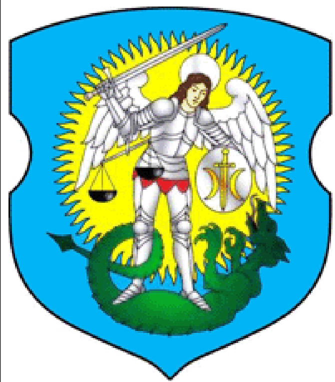

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня!
М. Багдановіч.

№11 (303) ЖНІВЕНЬ 2021 ГОД

«ДАЖЫНКІ-2021»

ГАТОЎНАСЦЬ ДА СВЯТА НА 80%

Як стала вядома, на сённяшні дзень вызначана дата правядзення свята працаўнікоў сяла. У прыватнасці, абласны фестываль-кірмаш «Дажынкі-2021» адбудзецца ў Шуміліна 18 верасня. Пра гэта ў размове з журналістамі паведаміў старшыня абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Цярэнцьеў, які ачольвае штаб па падрыхтоўцы да свята.

Перадусім адбылася арганізацыйная нарада, на якой абмяркоўваліся ўсе пытанні каардынацыі ўсіх задзейнічаных службаў. Паводле Уладзіміра Цярэнцьева, цяпер будаўнічыя работы на дзясятках аб'ектаў у "сталіцы" «Дажынак-2021» – райцэнтры Шуміліна былі выкананы больш чым на 80%. Бадай што, у Шуміліне быў праведзены вялікі аб'ём работ, у першую чаргу ў сацыяльна-культурнай сферы. І гэта не выпадкова, бо дзякуючы новаму абсталяванню і рамонту сярэдняя школа № 1 стане адной з лепшых на Віцебшчыне. Ды і ад ранейшага Дома культуры практычна засталіся толькі сцены, метавіта таму абноўленая ўстанова будзе цудоўнай пляцоўкай для творчых людзей.

Неўзабаве расхінуць вароты абноўленага гарадскога стадыёна, які стаў нашмат прыгажэйшы. Таксама многае зроблена па капітальным і бягучым рамонце шматкватэрных дамоў, прывядзенню ў парадак дарог і тратуараў. Па усяму відаць, кіраўніцтва вобласці запланавала няспынную працу па рамонце, добраўпарадкаванні, навядзенні парадку і пасля завяршэння свята. У прыватнасці, замоўлены праект па рэканструкцыі спартзалы ў СШ № 2.

Шуміліна як райцэнтр – няўхільна развіваецца. І прыкладаў таму нямала – у гэтым годзе тут ўвядуць у эксплуатацыю яшчэ адзін 40-кватэрны дом, што практычна вырашыць праблему паляпшэння жыллёвых умоў шматдзетных сем'яў.

У сваю чаргу кіраўнік Шумілінскага райвыканкама Віктар Гутараў вымушаны быў прызнаць, што апошнне дзесяцігоддзе не было капітальных укладанняў у райцэнтр. Дзякуючы «Дажынак» пераўтвараецца аблічча гарпасёлка. Немалы ўклад ўнеслі і прадпрымальнікі. Дарэчы, варта прыгадаць, што Шумілінскі раён стаў адным з першых, дзе спыніла існаванне спажыўкааперацыя. Таму найперш паўстала сур'ёзнае пытанне з гандлёвым забеспячэннем. У хуткім часе ў райцэнтр запрацавалі мінскія і віцебскія сеткі, актывізаваўся і малы бізнес. А зараз работы аднавіліся практычна ва ўсіх памяшканнях, тым болей да "Дажынак" яны значна абнавіліся. Дарэчы, уклад прадпрымальнікаў у раённы бюджэт складае 45%, што вышэй за сярэднеабласны паказчык.

Уладзімір Цярэнцьеў падкрэсліў, што арганізатары імкнуцца зрабіць усё магчымае, каб свята спадабаўся як шумілінцам і перадавікам-аграрыям, так і жыхарам Віцебска і Полацка. Сталіца "Дажынак-2021" мае добрае транспартнае паведамленне з гэтымі гарадамі, так што госці карысна і цікава могуць правесці выхадныя дні.

Дарэчы, за 11 гадоў правядзення «Дажынак» на Віцебшчыне ўпершыню падчас свята будзе адкрыты новы сельскагаспадарчы аб'ект – на комплексе па адкорму буйной рагатай жывёлы ў СУП «Лаўжанскае».

Аднак праўда і тое, што жыхароў раёна непакоіць амаль што адно галоўнае пытанне. А куды ідуць грошы працаўнікоў, грошы з прыбытку арганізацый і прадпрыемстваў якія плоцяць за камунальныя паслугі, сплочваюць падаткі ў бюджэт? Бо каб адрамантаваць старыя камунікацыі, правесці рэканструкцыю аб'ектаў – хіба абавязкова праводзіць касметычныя работы ў ходзе падрыхтоўкі да "Дажынак" у чарговым раёне, якому "пашанцавала" на свята? І ўвогуле – дзе нашы грошы? Для беларусаў гэта пытанне стала намінальным ужо як 30 гадоў.

Алесь Шумскі

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

УЛАДА

ДЫЯЛОГУ НЕ БУДЗЕ

Віцебскія ўлады адказалі праваабаронцу Паўлу Левінаву: Дыялогу не будзе!

Праваабаронца Павел Левінаў звярнуўся да старшыні Віцебскага абласнога выканаўчага камітэту Мікалая Шарстнёва з прапановай аднавіць дыялог кіраўніцтва вобласці з прадстаўнікамі грамадзянскай супольнасці. Першая дыялогавая сустрэча адбылася 17 жніўня 2020 году ў будынку Віцебскага аблвыканкаму і доўжылася больш за пяць гадзін. Але ад паўторнай сустрэчы ў колішнім фармаце ўлады катэгарычна адмовіліся.

«Прайшоў год, як Вы перадалі мне праз кіраўніка справамі просьбу сфармаваць групу з 15-ці грамадзянскіх актывістаў для сустрэчы з кіроўным складам Віцебскай вобласці. І такая сустрэча адбылася. Вы прызналі, што такія сустрэчы неабходна праводзіць на рэгулярнай аснове», – нагадаў кіраўніку Віцебскай вобласці ў сваім звароце Павел Левінаў.

Аднак абяцанне, дадзенае грамадзянскім актывістам 17 жніўня, улады не выканалі. Па заканчэнні году, пасля пратэставых падзей у Віцебску, Павел Левінаў прапанаваў правесці аналагічную сустрэчу, на якую запрасіць у тым ліку старшыню Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзіміра Цярэнцьева і старшыню Віцебскага абласнога суду Аляксандра Федзюкевіча.

Праваабаронцу не адказаў кіраўнік вобласці, але, па ягоным даручэнні, адказала начальніца галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай працы Віцебскага аблвыканкаму Марына Навіцкая. Яна паведаміла статыстычныя дадзеныя аб тым, што старшынямі Віцебскага аблвыканкаму і Віцебскага абласнога Савету дэпутатаў праводзяцца на пастаянной і сістэмнай аснове сустрэчы з прадстаўнікамі грамадскасці. Аказваецца, ад верасня 2020 году па жнівень 2021 году было праведзена 12 «адзіных дзён інфармавання», 439 «сустрэч у працоўных калектывах» і «па месцы жыхарства». Маўляў, органы дзяржаўнай улады сустракаліся з палітычнымі партыямі і грамадскімі аб'яднаннямі на пасяджэннях чатырох каардынацыйных саветаў.

Аднавіць жа у ранейшым фармаце дыскусію з прадстаўнікамі грамадзянскай супольнасці аб выхадзе з сацыяльна-палітычнага і эканамічнага крызісу ўлады адмовіліся.

У адказе Навіцкая адно патлумачыла праваабаронцу Паўлу Левінаву, як ён можа запісацца на асабісты прыём да службовых асобаў аблвыканкаму. А таксама папракнула яго ў тым, што ён пісьмова не пацвердзіў паўнамоцтвы на прадстаўленне інтарэсаў асобаў, якія гатовыя ўзяць удзел у дыялогу з кіраўніцтвам вобласці.

Віталь Кажух

СТЫХІЯ

НАСТУПСТВЫ ШКВАЛУ

17 жніўня стыхія прайшла праз Шумілінскі раён, але найбольш яна закранула Чашніцкі, Гарадоцкі, Віцебскі і Бешанковіцкі раёны, а таксама абласны цэнтр. Ратавальнікамі і іншымі службамі праводзіліся аднаўленчыя работы.

Пашкоджаны дахі 22 шматкватэрных і прыватных жылых дамоў, 15 аб'ектаў сельскагаспадарчага прызначэння, аднаго вытворчага памяшкання.

Зафіксавана 160 падзенняў дрэў, пашкоджаны 21 легкавы аўтамабіль.

Для ліквідацыі наступстваў непагадзі прыцягнута 18 адзінак аварыйна-выратавальнай тэхнікі і больш за 60 чалавек асабовага складу падраздзяленняў МНС вобласці, на месцах працавалі іншыя аднаўленчыя службы.

Па дадзеных Віцебскэнерга зафіксавання адключэння электразабеспячэння ў 511 населеных пунктаў вобласці.

На час (9-00 18.08.2021) электразабеспячэнне было адноўлена ў поўным аб'ёме.

У Новалукомлі паваленым дрэвам прыціснула мясцовую жыхарку 1973 года нараджэння, яна была дастаўлена ў бальніцу, цяпер яе здароўю нічога не пагражае.

У Віцебскім раёне былі часткова пашкоджаны дахі птушнікаў і складскіх будынкаў Віцебскай бройлернай птушкафабрыкі.

Работнікамі МНС былі арганізаваны работы па асвятленні месца правядзення аднаўленчых работ.

Акрамя гэтага ратавальнікамі праводзіцца работа па ўборцы зваленых дрэў з праезных частак аўтамабільных дарог.

Сяржук Крупскі

КУЛЬТУРА

“БЕРАГІНЯ” І “ТАНЕЦ ЗАКАХАНЫХ”

Хутка ў райцэнтры Шуміліна да святочнага дня "Дажынак" ўпрыгожаць двума скульптурнымі кампазіцыямі: «Берагіня лесу» і «Танец закаханых». Пра гэта стала вядома ад аўтара работ – скульптара Івана Казака. Прынамсі, даныя скульптуры зробленыя з кампазітнага матэрыялу, а ён вельмі надзейны і моцны. Тым болей, што майстра Іван Казак з ім працуе не першы год.

Першая скульптура называецца "Берагіня лесу" – яна ўжо выраблена па замове Віцебскага дзяржаўнага вытворчага лесагаспадарчага аб'ядналння. Гэта кампазіцыя ўяўляе сабой дзяўчыну, вышынёй 1,65 метры, побач з якой знаходзяцца воўк, заяц, сава і бялку. Да таго ж у валасы дзяўчыны "ўплецены" птушкі і лісце дуба, а таксама ўпрыгожваюць ўбранне "Берагіні лесу" лісты клёну і папараць-кветкі. Адкрыццё кампазіцыі адбудзецца 14 верасня ў невялікім лясным масіве – ён знаходзіцца з правага боку пры ўездзе ў Шуміліна ад напрамку з Віцебска. Пры гэтым падчас адкрыцця тут таксама плануюць закласці памятную алею.

Скульптрура "Танец закаханых" з пастаментам узведзена вышынёй да трох метраў. Гэта танцуючая маладая пара, над галовамі якіх якіх лятуць два галубы, а верхнюю частку кампазіцыі абрамляе вянок з кветак. Усталюецць "Танец закаханых" каля Дома культуры, у якім яшчэ праводзяць рэканструкцыю. І гэта яшчэ не ўсё.

Запланавана культурная праграма, арганізатары хочуць зрабіць запамінальным свята для мясцовых жыхароў і гасцей Шуміліншчыны.

Алесь Прыбярэжны

ТЭРЫТОРЫЯ ДАБРА

АПТЫМІЗМУ НЕ ЗАЙМАЦЬ

Інвалід з дзяцінства Святлана Балашэўская з вёскі Саладухі (Светасельскі сельсавет) распавяла, як займаецца танцамі і садоўніцтвам.

Што такое быць інвалідам? Аб стэрэатыпах, якія склаліся ў грамадстве, пра стаўленне да сябе і іншых ....Бо лічыцца, што жыццё інвалідаў беспрасветнае, яны проста асуджаныя на цяжкае існаванне. Самі людзі, якія маюць інваліднасць, думаюць інакш. «Галоўнае – жаданне чаго-небудзь дасягнуць» кажа Святлана Балашэўская.

Святлана Балашоўская з вёскі Саладухі-Пушчавыя, што за некалькі кіламетраў ад Шуміліна, – яскравы таму прыклад. Яе дзяцінства было па-асабліваму дарослым, а часам і жорсткім. У сям'і раслі трое дзяцей, яна была самая малодшая і хваравітая.

– Я нарадзілася з шматлікімі прыроджанымі калецтвамі, – распавядае Святлана. – Вочы і вушы былі зачыненыя асабовымі тканкамі, ногі напаўсагнутых, і гэта далёка не ўвесь спіс маіх паталогій.

Дзякуючы намаганням лекараў і шматлікім аперацыях ўдалося часткова ліквідаваць асабовым дэфект, а таксама вызваліць вочы і вушы. Аднак ногі назаўсёды засталіся напаўсагнутымі, а гаворка невыразнай. Мама Святланы выходжвала дзіцяці, як магла, але з часам прыняла нялёгкае рашэнне – аддаць малую ў спэцінтэрнат.

– Па-за хатніх сцен мне было цяжка, – працягвае Святлана. – Усяго хапала: і кпінаў, і азлобленасці з боку дарослых, калі ў мяне штосьці не атрымлівалася. Вядома, спачатку горка плакала па начах, клікала маму. Але добрых людзей сярод нас больш. Настаўнікі і выхавальнікі з усіх сіл імкнуліся дапамагчы і прыстасоўвалі да жыцця, прышчаплялі элементарныя навыкі, якія для многіх людзей з абмежаванымі магчымасцямі здаваліся проста непасільнымі.

Калі дзяўчыне споўнілася пятнаццаць, маці забрала яе з інтэрната. Святлана прызнаецца, што не трымае на яе зла, прабачыла. З гэтага часу сям'я ўз'ядналася і стала жыць у доме, які застаўся ад дзеда.

Вядома, дзяўчынцы-інваліду даводзілася шмат чаму вучыцца. Яна згадвае, што нават час на часах не магла вызначыць, не кажучы ўжо аб дапамозе па хаце і кулінарыі. Але паступова Света спасцігала жыццёвыя мудрасьці і цяпер з задавальненнем частуе аднавяскоўцаў і гасцей выпечкай: пірагамі, калачамі і булкамі.

Прызнаюся, пасадзіць гасцінна і праз цур актыўную гаспадыню апынулася няпростай задачай. Таму прыйшлося мець зносіны на хаду, адначасна разглядаючы яе шматлікія граматы, дыпломы і медалі за творчыя, спартыўныя і грамадскія дасягненні. Тут жа гэтая далікатная жанчына запрасіла паказаць сваё падсобную гаспадарку. Дарэчы, у яе вялікі агарод, цяпліца і мора кветак. Праўда, цяперашняе засушлівае лета ўнесла сваю лепту, і асноўная маса прыгажосці загадзя адкрасавала.

– Я шмат усяго саджаю: бульбу, капусту, кабачкі, агуркі, памідоры, – кажа падчас экскурсіі па сваім участку Святлана. – Стаўлю закаткі на зіму і частую агароднінныімі дарамі аднавяскоўцаў. Жыхароў у вёсцы не так ужо і шмат, у асноўным – пажылыя людзі, якія самі сябе з цяжкасцю абслугоўваюць. Вось і даводзіцца дапамагаць ім: то з аўталаўкі прадукты на веласіпедзе падвязу, то лекі з райцэнтра дастаўлю, а часцей за ўсё ім проста хочацца зносін. А як жа інакш?

Ёсць у Саладуха-Пушчавых і свая традыцыя, ініцыятарам якой выступіла Святлана, – кожны дзень «планёркі» праводзіць. Жыхары вёскі збіраюцца на лаўцы аднаго дома, і кожны кажа, якая патрэбна дапамога. Потым гарбату з пачастункам п'юць і смяюцца.

Гартаючы альбом, бачу Святлану, танцуючую «цыганачку». Нібы чытаючы нямое пытанне ў маіх вачах, жанчына з усмешкай на твары тут жа адказала: гэта ўсё дзякуючы выдатнай жанчыне – Любові Мікалаеўне Нагібавай, якая адыграла ў яе жыцці адну з галоўных роляў.

– Яна была старшынёй раённага таварыства інвалідаў і ва ўсім мне дапамагала, заўсёды падтрымлівала і парадай, і справай, – кажа Святлана. – З яе лёгкай рукі я трапіла ў хор пры таварыстве інвалідаў, спевы – гэта не маё, але танцаваць люблю. І аднойчы Любоў Мікалаеўна прапанавала паспрабаваць станцаваць «цыганачку». Вядома, на напаўсагнутых нагах спачатку мне было нялёгка. Трэніравалася кожную вольную хвілінку на працягу года. І, выходзячы ўпершыню на сцэну, вар'яцка хвалявалася, хоць дарма: танец атрымаўся. Мне апладзіравала ўся зала! Потым, заўважаючы як шмат прыгожага вакол нас, стала фатаграфаваць на тэлефон. А мая настаўніца зноў падставіла плячо і падштурхнула да занятку мастацкай фотаздымкай. Яна чамусьці была перакананая, што ў мяне атрымаецца. І вы ведаеце, я цалкам апраўдала яе надзеі. Калі ў мяне з'явіўся фотаапарат, старалася захаваць з незвычайнага ракурсу віды сваёй роднай вёсачкі. Дарэчы, выстава маіх работ была прадстаўлена на «Славянскім базары».

Дапамагае Святлане Балашоўскай і мясцовая ўлада. Так, сельвыканкам абкошвае траву каля дома, а пры садзейнічанні ТЦСАН Шумілінскага раёна ў рамках дзяржаўнай праграмы "Сацыяльная абарона" раней у доме замянілі электраправодку, а ў гэтым годзе адрамантуюць печ.

Як адзначыла ў размове з журналістамі выконваючая абавязкі старшыні Светласельскага сельвыканкама Людміла Васільева, у Саладухах-Пушчавых пастаянна пражываюць 8 чалавек. Дарэчы, у верасні там плануюць правесці сход, дзе разгледзяць пытанне аб прысвачэнні Святланы Балашоўскай старэйшыняй населенага пункта.

Ведаеце, у гэтай далікатнай жанчыны можна шмат чаму павучыцца. Яна прайшла праз цярністы жыццёвыя выпрабаванні і ня зламалася, не азлобілася. Наадварот, выпраменьвае дабро і радасць. Да ўсіх яе здольнасцях яна яшчэ і прыхільніца здаровага ладу жыцця: захапляецца дартс, падцягваецца на турніку, адціскаюць гантэлі, ездзіць на роварЫ ... Святлана кажа, што няма такога віду спорту, дзе яна б не ўзяла заслужаную ўзнагароду. Галоўнае - жаданне чаго-небудзь дасягнуць.

vitvesti.by

Пераклад з расейскай рэдактара

КРЫМІНАЛ

ЧУЖЫЯ ГРОШЫ

У аграгарадку Кардон з банкаўскай карткі сяльчанкі знікла каля тысячы рублёў. Жанчына звярнулася за дапамогай у шумілінскую міліцыю. Як потым высветлілася, імі скарыстаўся невядомы зламыснік, які з дапамогай інтэрнэта паквапіўся на чужыя грашы. Зараз па факце крадзяжу праводзіцца расследаванне.

Неўзабаве пасля гэтага здарэння ў Шумілінскі РАУС зноў паступіла заява пра яшчэ адно падобнае злачынства. Пенсіянерка з вёскі Добрына паскардзіася работнікам міліцыі аб тым, што ў яе прапала асабістая банкаўская картка.

Следствам было ўстаноўлена, што картку ужо паспеў выкарыстаць мясцовы жыхар. Прычым, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, мужчына прысвоіў сабе 80 рублёў.

Па гэтых абодвух фактах былі ўзбуджаны крымінальныя справы па ч. 1 арт. 212 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Крадзеж шляхам выкарыстання камп'ютарнай тэхнікі». Цяпер абодвум ліхадзеям пагражае пазбаўленне волі да трох гадоў.

Сяржук Крупскі

паводле матэрыялаў УУС

СПОРТ

ЮНЫЯ ШУМІЛІНЦЫ ПЕРШЫЯ!

У Гарадку дзіцячая каманда з Шуміліна другі год выйграе футбольны турнір «Кубак Льва» на прызы старшыні райвыканкама.

У турніры дзіцячых каманд 21-22 жніўня па футболе на прызы старшыні Гарадского райвыканкама «Кубак Льва-2021» прынялі ўдзел юныя футбалісты васьмі каманд, як з Віцебскай вобласці Беларусі, так і з Расіі: Калінінграда і Пушкіна. Упершыню турнір праводзіўся на травяным полі гарадского стадыёна ў фармаце 7×7.

21 жніўня адбылося ўрачыстае адкрыццё турніру і папярэднія гульні ў двух падгрупах, якія выявілі паўфіналістаў і каманд для гульняў за 5-6 і 7-8 месцы. Гульні праходзілі ў цікавай барацьбе, з эмоцыямі.

Цяжка прыйшлося камандам El Clasico з Калінінград, якія прыехалі толькі раніцай і былі малодшай па складзе. Не хапіла ўдачы і камандзе «Дзецкасельскі» з горада Пушкіна, з якой у юных футбалістаў Гарадка даўнія сувязі.

Пасля першага гульнявога дня для юных футбалістаў была арганізавана культурная праграма з экскурсіяй па Гарадку і наведваннем Гарадоцкага краязнаўчага музея, Гарадоцкага Дома рамёстваў і фальклору, а на стадыёне маглі набыць мясцовыя і іншыя сувеніры.

У другі дзень адбыліся вырашальныя матчы.

Пераможцамі другі год запар, згуляўшы ў фіналe 4:1, стала каманда з суседняга Шуміліна, якую трэніруе Уладзіслаў Траццякоў.

На другім месцы апынуўся дэбютант турніру каманда з Лёзна (трэнер – Іван Цвяткоў).

У барацьбе за трэцяе месца наша каманда ДЮСШ (трэнер - Мікалай Пятроў) выйграла ў каманды «Камсамолец» з Віцебска (трэнер – Яўген Філіповіч) - 3: 1.

Упартая барацьба за пятае месца разгарнулася паміж камандай El Clasico № 1 з Калінінград пад кіраўніцтвам Максіма Утюжникова і «Дзецкасельскі» з г. Пушкіна трэнер Антон Яфіменка. Асноўны час не выявіла пераможцу - 4:4. У працяглай серыі пасля матчавых пенальці ўдача была нас баку El Clasico №1.

У суцяшальнай гульні за сёмае месца каманда з Сянно перамагла El Clasico №2 - 11: 1.

Ва ўрачыстай абстаноўцы прызакрыццітурніранамеснік старшыні Гарадоцкага райвыканкама М.А. Здольнікава ўручыла кубкі, прызы і сувеніры з лагатыпам турніру пераможцам, якія вызначыліся гульцам і ўсім юным удзельнікам турніру «Кубак Льва 2021». Лепшым гульцом турніру прызнана Аня Жуляева з El Clasico №1, якая на роўных гуляла з хлопцамі

Свята футбола ў выкананні юных футбалістаў атрымалася займальным. З Гарадка юныя футбалісты вязуць не толькі памятныя сувеніры ад старшыні Гарадского райвыканкама пра «Кубак Льва-2021», але і пазітыўныя ўражанні ад турніру.

Леанід Гаравы

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

АД ІНФАРМАЦЫЙНАЙ АЎТАКРАТЫІ ДА САВЕЦКІХ МЕТОДЫК

Мы на вайне. Пакуль яшчэ гібрыднай. «Вайна вядзецца супраць часу, супраць свету, якім ён цяпер стаў, за вяртанне ў шчаслівыя сямідзясятыя».

«Ён занадта няўтульны, гэты празрысты свет, — і задача палягае ў тым, каб выправіць яго недахопы. Калі ўжо не глабальна, то хоць бы ў межах асобна ўзятай краіны», — тлумачыць расійскі публіцыст Іван Давыдаў.

Мы на вайне. Мы трымаем абарону. На нашым баявым штандары напісаны простыя і зразумелыя сваім і ворагам дэвіз: «Нашы каштоўнасці не ўпісваюцца ў сістэму глабалісцкай будовы свету». Ён служыць аналагам надпісу-папярэджання на апорах высакавольтных ліній: «Не залазіць, заб'е!»

Нас спрабуюць узяць у атачэнне. Ці тое яшчэ будзе.

Мы — гэта хто?

Паводле гісторыка Аляксандра Ахіезера, «грамадства, асоба адказваюць на крызісную сітуацыю, на небяспеку, ці праз выпрацоўку інавацыйных ідэй, якія адкрываюць новыя творчыя магчымасці больш эфектыўных рашэнняў, ці на аснове вяртання да старых каштоўнасцяў, якія апраўдалі сябе ў мінулым».

Глыбокая думка. Але, як і ўсе падобныя думкі, яна яўляецца няпоўнай. Наш паўсядзённы вопыт падказвае трэці шлях — ён вядзе да старых каштоўнасцяў, якія ў мінулым сябе НЕ АПРАЎДАЛІ.

«Жыццё кароткае», — сцвярджаў Гіпакрат. Ён быў лекарам, і таму ў хуткаплынным часе разбіраўся прафесійна. 18 жніўня ва ўсіх плакальшчыкаў па СССР з'яўляецца нагода адзначыць 30-годдзе няўдалага путчу, які ўбіў апошні цвік у вечка труны «Саюза непарушнага рэспублік свабодных».

Найлепшай ілюстрацыі закона ненаўмысных наступстваў, мабыць, і не знайсці. Путчысты хацелі, як лепш... але і Гарбачоў ні сабе, ні краіне зла не жадаў. Ды і хто з нас, калі слухаў маладога генеральнага сакратара ў 1985 годзе, не пагадзіўся б з тым, што «так жыць нельга»?

«Пераменаў! Мы хочам пераменаў!» — спяваў Віктар Цой. І тут самы час разабрацца з займеннікам першай асобы множнага ліку «МЫ». Мы — гэта хто? Адважуся выказаць здагадку, што не толькі стомленыя ад дэфіцыту рабочыя і калгасніцы разам з праслойкай у выглядзе працоўнай інтэлігенцыі, але і большасць прадстаўнікоў так званай наменклатуры.

Айчынная гісторыя вучыць: абавязковай умовай для надыходу пераменаў з'яўляецца згода («кансенсус» — паводле тэрміналогіі Гарбачова) паміж кіраўнікамі і кіраванымі ў пытанні ўсведамлення, што далей «так жыць нельга». Адсутнасцю ўсеагульнай згоды і адрозніваюцца цяперашнія падзеі ад гарбачоўскай перабудовы. На жаль, але сёння жыць даводзіцца ва ўмовах, калі нізы не хочуць жыць па-старому, але вярхі па-старому кіраваць яшчэ неяк могуць.

У 45 разоў у Расіі і толькі ў 5 разоў у Германіі

Сучасныя аўтарытарныя рэжымы для ўтрымання ўлады ўсё часцей адмаўляюцца ад страху і рэпрэсій на карысць маніпуляцыі інфармацыяй. На думку расійскага эканаміста Сяргея Гурыева, аўтара тэрміна «інфармацыйная аўтакратыя», гэтаму спрыялі тры прычыны:

• Распад СССР прымусіў заходнія краіны адмовіцца ад падтрымкі рэпрэсіўных рэжымаў, бо немагчыма стала растлумачыць сваім народам, чаму гэтыя «сыны сучкі» па-ранейшаму застаюцца «нашымі».

• Сучасныя тэхналогіі не дазваляюць хаваць масавыя рэпрэсіі і забойствы.

• Эканамічнае развіццё немагчыма без доступу да інтэрнэту, міжнароднага гандлю і замежных інвестыцый.

Існуе прамая карэляцыя: чым больш дыктатар звяртаўся да рэпрэсій, тым меншая верагоднасць, што ён зможа мірна пакінуць сваю пасаду. Быць дыктатарам старога тыпу стала небяспечна.

На што накіроўваюць сваю энергію вярхі ва ўмовах інфармацыйнай аўтакратыі? У першую чаргу, на доказ кампетэнтнасці лідара. Сучасны лідар — гэта не проста швец і жнец, і на дуду ігрэц. Гэтага недастаткова. Сучасны лідар у вачах большасці павінен быць па-за канкурэнцыяй ва ўсіх відах дзейнасці. Калі ён швец, то найлепшы ў свеце швец і г. д.

Зразумела, што такая ўніверсальнасць ні да чаго добрага не даводзіць. Аднак ахвочых падставіць плячо ў няпростай справе маніпулявання хапае. Дадзім слова Сяргею Гурыеву: «Даследчыкі адзначылі прамую залежнасць паміж тым, што ў аўтарытарных краінах прадстаўнікі эліты больш крытычныя да лідара, чым асноўная маса насельніцтва, але дабрабыт у прадстаўнікоў элітнага саслоўя ў такой краіне вышэйшы, чым у больш дэмакратычных краінах, дзе эліты больш падтрымліваюць лідара».

Гэта ключавы момант для падтрымання стабільнасці. Таму не варта здзіўляцца, што заробак, скажам, міністра фінансаў Расіі вышэй за сярэдні заробак па краіне ў 45 разоў, а ў яго нямецкага калегі — толькі ў 5 разоў.

Пра карупцыйную надбаўку да афіцыйнага акладу я прамаўчу. Але тое, што жонкі расійскіх чыноўнікаў рэгулярна аказваюцца надзвычай таленавітымі бізнесоўцамі і зарабляюць нашмат больш за сваіх мужоў, ні для каго не сакрэт. Прыгадаем жонку мэра Масквы Юрыя Лужкова мільярдэршу Алену Батурыну.

Стабільнасць, хай нават ва ўмовах інфармацыйнай аўтакратыі, мае патрэбу ў матэрыяльных рэсурсах. Іншая справа, што размяркоўваюцца яны з вялікім перакосам у бок кіраўнікоў. Нездарма ж даволі вядомы расійскі «вячэрні» тэлевядоўца Салаўёў набыў вілу на беразе возера Кома ў Італіі. Тры паверхі. Фасад у сем вокнаў. Прыгожа жыць не забароніш — тым больш за свае крэўныя.

Плынь бягучай сучаснасці

У рэжыме інфармацыйнага аўтарытарызму, імітуючы дэмакратыю, беларуская мадэль праіснавала да 9 жніўня 2021 года. А далей здарыўся адкат да савецкіх і дасавецкіх метадаў падтрымання стабільнасці. У нашага таварыша па саюзным няшчасці ідзе аналагічны працэс, і трыгеру ў выглядзе «каляровай рэвалюцыі» для гэтага не спатрэбілася.

Сама логіка развіцця (дэградацыі) палітычных сістэм, якія ваюць супраць часу і не жадаюць упісвацца ў сучаснасць, вяртае іх да сілавых метадаў падтрымання стабільнасці. «Старэйшаму брату» прасцей. Па-першае, на дадзеным этапе ён не адчувае недахопу ў матэрыяльных рэсурсах для забеспячэння ўмоўных суадносін 45 да 1 для ўмоўнага міністра фінансаў. Дзякуй нафтавай, газавай і іншым відам прыроднай рэнты.

Па-другое, у параўнанні з Беларуссю ў Расіі прынцыпова іншыя суадносіны плошчы з працягласцю мяжы з «поўнымі мярзотнікамі».

Суседзяў не выбіраюць. Суседзі — ад Бога. Донару еўрапейскай стабільнасці ў гэтым сэнсе не пашанцавала. Вось і даводзіцца першым прымаць удар на сябе.

Але ў вяртання да жорсткага кіравання, як і ў кожнага медалю, маецца адваротны бок. Апішу яго словамі галоўнага архітэктара Беларускай мадэлі: «Зразумейце, што пры ўсёй жорсткасці курсу гэтая жорсткасць павінна быць звернутая на тых, на каго трэба. Мы не павінны задушыць ініцыятыву людзей, трэба падтрымліваць ініцыятыўных і сумленных людзей як у бізнесе, так і ў палітыцы».

Адасабляць сумленных людзей ад несумленных у палітыцы проста: сярод нязгодных з цяперашнім курсам сумленных не можа быць наогул. Прынамсі, за 27 гадоў ніводзін такі не выяўлены.

З бізнесам складаней. Мэта любога бізнесоўца — атрыманне прыбытку, гэта значыць, справа выключна прыватная. Вайна, якая вядзецца сярод родных бяроз і асін супраць часу, — гэта вайна за каланізацыю прыватнага грамадскім. Гэта выключна наша лакальная вайна. У свеце ідзе супрацьлеглы працэс: прыватнае каланізуе грамадскае…

Такая вось праблема... Калі б не падтрымка з боку таварыша па саюзным няшчасці, то ў сваім цяперашнім выглядзе Беларуская мадэль і году б не працягнула. Плынь бягучай сучаснасці змыла б яе.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
novychas.by

КАНСТЫТУЦЫЯ

«НЕ ПОНИМАЮТ». ЛУКАШЕНКО ПЫТАЕТСЯ ОБЪЯСНИТЬ, ЗАЧЕМ НУЖНА НОВАЯ КОНСТИТУЦИЯ

Вручая награды силовикам 20 августа, Александр Лукашенко признал: некоторые военнослужащие «не понимают: ну зачем президенту этот референдум, ну зачем эта конституция». И попытался растолковать. Похоже, однако, что он сам еще не определился до конца с новой конструкцией политической системы и своим местом в ней.

Обосновывая необходимость нового основного закона, Лукашенко в очередной раз напомнил о требованиях оппонентов: «Во-первых, мы пообещали. Во-вторых, вы же помните их лозунг: "Перамены, перамены, перамены". И мы сказали: да, нужны перемены».

Улица хотела совсем других перемен

На первый взгляд, вождь политического режима рассуждает прогрессивно. Типа: мы идем навстречу оппонентам. На самом деле это подмена понятий. Те, кто вышел на улицы в августе 2020 года, хотели совсем других перемен — честных выборов, нового президента, смены самого режима.

Ничем этим и не пахнет. Лукашенко остается у власти, при том что многие в стране и за рубежом считают выборы-2020 сфальсифицированными. Более того, режим стал намного более жестким, поставил репрессии во главу угла.

Новая же конституция, судя по информации о предложениях конституционной комиссии и неофициально обнародованному проекту, не изменит сути созданной Лукашенко авторитарной системы.

Да, президент будет править максимум два срока, утратит право издавать декреты, станет согласовывать некоторые кадровые назначения. Появится уполномоченный по правам человека.

Но и без декретов можно гнуть свою линию, если парламент остается карманным, правительство — группой технических исполнителей, суды — подмятыми под вертикаль. А в омбудсмены легко поставить своего человека.

В речах последнего времени Лукашенко не скрывает, что второй президент будет из его окружения и вообще будет сделано все, чтобы к власти не пришли оппоненты режима. То есть менять систему он не собирается.

Так что ни о каких уступках сторонникам настоящих перемен и речи нет.

Сталинизм не слаще брежневщины

Лукашенко также подчеркивает, что не хочет повторения застоя типа того, в который погрузился Советский Союз, когда им правил Леонид Брежнев.

Однако по факту именно в таком застое Беларусь находится уже больше десятилетия: ВВП почти не растет, средняя зарплата в долларовом эквиваленте недалеко ушла от показателя 2010 года. Тогда 500 долларов были внушительной по постсоветским меркам суммой, теперь покупательная способность такой зарплаты намного ниже.

И никакой убедительной программы экономического развития у нынешнего руководства страны нет. Само слово «реформы» всегда выводило Лукашенко из равновесия. В правительстве, зная, что он ненавидит «рыночную болтовню», такую терминологию давно боятся употреблять.

(працяг на стар. 4)

КАНСТЫТУЦЫЯ

(пачатак на стар. 3)

Упоминая о протестах, вождь режима особенно гневался на поддержавших лозунг перемен айтишников, бизнесменов: мол, неблагодарные, чего им не хватало, с жиру бесятся. Подход к этим экономическим группам ужесточается. СМИ сообщают, что готовятся новые, гораздо более суровые правила и для индивидуальных предпринимателей.

При этом остается массив неэффективных госпредприятий, поддержка которых съедает уйму бюджетных денег. Очевидно, что ради самосохранения режим блокирует давно назревшие структурные реформы, системную трансформацию экономики. Что это, если не застой?

При этом стоит заметить, что в эпоху Брежнева коммунистический режим стал менее кровожадным. Белорусский же режим сейчас так люто зачищает страну от «врагов», что у многих это ассоциируется с 1937 годом — пиком сталинских репрессий. Сталинизм же ничуть не слаще брежневщины.

Удержит ли ситуацию второй президент?

Объясняя силовикам свои замыслы, Лукашенко подробно остановился на роли Всебелорусского народного собрания, которому в новой конституции хотят отвести особое место.

Старшее поколение правящей элиты, по замыслу Лукашенко, должно через ВНС «отойти на какие-то запасные позиции (военные меня поймут), чтобы видеть, что происходит в стране. И если кто-то дрогнет, мужики, мы с этих позиций должны подключиться».

Как считает специалист в области конституционного права Михаил Пастухов, в проекте нового основного закона «усматривается стремление поставить ВНС выше президента и контролировать его деятельность».

И вот здесь таится опасность для системы, которую Лукашенко за 26 лет правления сильно заточил под себя, сделал сугубо персоналистской.

С одной стороны, он подчеркивает, что «надо делать нормальную конституцию. Без всякого двоевластия. Чтобы президент был президентом, главой государства».

С другой стороны, у него раз за разом проскальзывают нотки априорного недоверия ко второму президенту. Лукашенко не единожды заявлял, что такие сильные полномочия передавать преемнику нельзя: а вдруг тот ими неправильно распорядится?

На вручении наград 20 августа Лукашенко поделился с силовиками тревогой: «Что с вами будет? Ладно, пришел какой-то президент (все хороши, когда идут), власть портит людей, это правда. Испортился и начал крушить, ломать. А что будет с вами, людьми?»

Можно предположить, что здесь сквозит тревога и о собственном будущем, гарантиях безопасности первому президенту в случае его ухода с поста.

Также Лукашенко вспомнил об украинских событиях 2014 года: «Или предательство по типу Украины, когда президент предал своих ребят, бросил и улетел. Вот тогда Всебелорусское народное собрание должно собраться и принять все решения».

Мучительная миссия

Как видим, вождь режима явно опасается, что его преемник на посту главы государства может не удержать ситуацию. Поэтому если Лукашенко после принятия новой конституции уйдет-таки на руководство ВНС, то велика вероятность, что он станет чересчур жестко опекать, поучать, одергивать преемника, пытаться в каких-то ситуациях перетянуть властное одеяло на себя.

А это — шаги к двоевластию, конфликту между группировками правящего класса. Лукашенко, наверное, интуитивно чувствует уязвимость предполагаемой политической конструкции, поэтому колеблется по поводу характера конституционных изменений и транзита власти.

20 августа он уверял силовиков, что не собирается до смерти держать власть в стране: «Да глупость полная. Я, если уж по-человечески, просто хочу хоть несколько лет пожить нормальной жизнью».

Однако мощное властолюбие и неуверенность в способности преемника обеспечить гарантии безопасности, скорее всего, будут подогревать мысль, что лучше всего пока оставаться в своем кресле — как минимум до 2025 года, когда закончится нынешняя каденция. А там видно будет.

Лукашенко понимает, что не вечен, терзается гамлетовским для него вопросом транзита власти, что, вероятно, толкает к прокрастинации.

Но график определен, уже на днях проект конституции ляжет на стол Лукашенко. Потом должно состояться заседание конституционной комиссии с его участием, после чего документ вынесут на «всенародное обсуждение».

Так что приходит время определять конкретику нововведений. Понятно, что «всенародное обсуждение» — это лишь имитация, решать будет глава политического режима. И это для него мучительная миссия.

Александр КЛАСКОВСКИЙ
naviny.online

СУСВЕТ

ПЕРАМОГА ТАЛІБАЎ МОЖА ПАСКОРЫЦЬ ПЕРАМЕНЫ Ў БЕЛАРУСІ

Расейскія прапагандысты і мэдыя радуюцца паразе ЗША ў Афганістане. Аднак, падаецца, злараднасьць цяпер не да месца. І на тое ёсьць некалькі прычынаў.

Калі Масква і Захад будуць вымушаныя шукаць паразуменьня дзеля нэўтралізацыі талібаў, рэжым Лукашэнкі можа стаць перашкодай.

Сапраўды, Злучаным Штатам, пачынаючы з 2001 году, калі міжнародная кааліцыя на чале з амэрыканцамі ўвайшла ў Афганістан, не ўдалося напоўніцу перамагчы талібаў, усталяваць у краіне мір і стабільнасьць, дапамагчы ў пабудове эфэктыўных дзяржаўных інстытутаў.

Але справа ў тым, што Злучаным Штатам давялося разблытваць вялікі клубок, ліквідоўваць злаякасны ісламісцкі тэрарыстычны ачаг, разварушаны ў свой час СССР. У 1978 годзе ў Афганістане перамагла Красавіцкая рэвалюцыя, пасьля якой новыя ўлады з дапамогай Савецкага Саюзу пачалі будаваць сацыялізм. Радыкальныя сацыялістычныя рэформы спрычыніліся да грамадзянскай вайны.

Каб дапамагчы сваім ідэйным саюзьнікам, СССР у 1979 годзе ўвёў у Афганістан войскі. Дзесяць гадоў Савецкі Саюз ваяваў з талібамі, урэшце тую вайну прайграў, да ўлады прыйшлі талібы, якія ператварылі краіну ў тэрарыстычны ачаг, дзе атабарыўся тагачасны тэрарыст № 1 Усама бін Ладэн. Імі былі ўчыненыя тэракты ў ЗША 11 верасьня 2001 году, і амэрыканцам давялося рэагаваць.

Дарэчы, вайсковая апэрацыя ў Афганістане, ажыцьцёўленая кааліцыяй на чале з ЗША, была праведзена на аснове рашэньня Рады бясьпекі ААН. У гэтым прынцыповае адрозьненьне ад вайсковай апэрацыі СССР, якую асудзіла большасьць краін сьвету ў рамках Генэральнай асамблеі ААН.

Тым ня менш дапамагчы афганцам пабудаваць жыцьцяздольныя сацыяльныя і дзяржаўныя інстытуты не ўдалося ні СССР, ні ЗША. Талібы зноў захапілі Афганістан пасьля выхаду амэрыканскіх войскаў. Там можа ўзьнікнуць аналяг «Ісламскай дзяржавы» ці ІГІЛа.

Расейскія мэдыя дарма злараднічаюць яшчэ і з той прычыны, што перамога талібаў у Афганістане — гэта вялікая праблема для Расеі. Бо цяпер пад пагрозай апынулася ўся Цэнтральная Азія. Гэта сфэра ўплыву РФ. Казахстан, Кіргізстан, Таджыкістан — чальцы АДКБ, у выпадку абвастрэньня сытуацыі Расеі давядзецца іх абараняць.

Якія наступствы гэтага афганскага катаклізму для Беларусі?

Найперш, ёсьць рызыка, што афганскія ўцекачы могуць зьявіцца на мяжы Беларусі з Латвіяй, Літвой, Польшчай. Па той самай схеме, па якой там зьявіліся ірацкія мігранты. А ахвотных уцякаць з Афганістану цяпер вельмі шмат. Мігранцкі крызіс вакол Беларусі можа абвастрыцца.

Даволі папулярная думка, што на тле падзей у Афганістане Захад забудзе пра беларускі крызіс. Гэта магчыма. Але, падаецца, Лукашэнка ня дасьць гэтага зрабіць. І да таго ж, калі казаць пра ЗША, то бюракратычная машына ў справе ўвядзеньня санкцый запушчана, і ня думаю, што на яе неяк паўплываюць падзеі ў Афганістане.

І яшчэ. Прыход да ўлады талібаў ня выгадны ні Расеі, са згаданых прычын, ні ЗША, ні ЭЗ (пагроза новага міграцкага крызісу маштабу 2015 году), ні Кітаю. Можа зьявіцца глеба для пачатку супрацоўніцтва Расеі і Захаду перад абліччам новай пагрозы распаўсюду радыкальнага ісламскага тэрарызму. Як тое было ў 2000-х гадах. Гэта значыць, што ступень канфрантацыі паміж РФ, з аднаго боку, і ЗША і ЭЗ, з другога боку, можа панізіцца.

А вось рэжым Лукашэнкі дзеля ўласнага выжываньня якраз робіць стаўку на гэтую канфрантацыю, усяляк абвастрае яе. Яму ўдалося ўпісаць захаваньне сваёй улады ў канфлікт Расеі і Захаду, зрабіцца важным, неабходным для РФ гульцом у гэтым супрацьстаяньні.

І вось цяпер, калі Масква і Захад будуць вымушаныя шукаць паразуменьня дзеля нэўтралізацыі талібаў, рэжым Лукашэнкі можа стаць перашкодай. Такое разьвіцьцё падзей можа паскорыць перамены ў Беларусі.

Валер Карбалевіч
www.svaboda.org

ЦАРКВА

ЯК БПЦ ЗАМЕСТ БОГА СЛУЖЫЦЬ АСОБЕ

Царква ў Беларусі (асабліва праваслаўная) заўжды была цесна пераплецена зь дзяржавай, але з пачаткам падаўленьня пратэстаў у 2020 годзе зьмяніўся характар іх узаемадзеяньня. Калі раней царква магла ўплываць на законы і ўвогуле мела рэальную ўладу, цяпер яна пераўтварылася ў служку нават не дзяржавы, а асабіста Аляксандра Лукашэнкі.

Раней як было? Царква прасоўвала забарону абортаў, і дзяржава падпарадкоўвалася — ускладняла жанчынам доступ да мэдычнай дапамогі. Царква была супраць закону аб супрацьдзеяньні хатняму гвалту, і гэта паспрыяла таму, што закон усё ж не прынялі. Сьвятароў, як і высокапастаўленых чыноўнікаў, пускалі ў рэанімацыі, хоць родным людзей, якіх там ратавалі, маглі забараняць наведваньні. Сьвятары былі элітай, якая мела рэальны ўплыў на дзяржаўную палітыку і грамадзтва ў цэлым.

Але што мы бачым цяпер? Сьвятары ператварыліся ў служак Лукашэнкі. Яны больш не дыктуюць, якія прымаць законы і як увогуле зьмяняць краіну. Цяпер яны падпарадкоўваюцца жаданьням выключна аднаго чалавека. І гэтага чалавека завуць не Ісус.

Як і сьвецкіх людзей, сьвятароў перасьледавалі за пратэсты супраць фальсыфікацыі выбараў і за асуджэньне дзяржаўнага гвалту. Ды што там шараговыя сьвятары — нават галаву БПЦ мітрапаліта Паўла замянілі на больш надзейнага функцыянэра, які не асуджае гвалт і катаваньні. А па словах архіяпіскапа Арцемія, сьвятарам забаранілі нават маліцца за зьняволеных.

І вось цяпер новы крок — у школы прыйдуць сьвятары, і яны там будуць, як кажа протаярэй Фёдар Поўны, не прапаведаваць, а ачалавечваць. «Радуюся таму, што школы зноў будуць выхоўваць асобаў. Гэта адзін з засвоеных урокаў жніўня 2020», — кажа сьвятар.

Лепш бы яны прапаведавалі.

Толькі ўявіце — людзі, якія нібыта служаць Богу і мусяць адназначна выступаць супраць гвалту і катаваньняў, лічаць, што ачалавечваць пасьля мінулага жніўня трэба звычайных школяроў. У краіне, дзе пратэстоўцы пасьля году дзяржаўнага тэрору так і не перайшлі да ўзброенага супраціву, дзе катам падставілі абедзьве шчакі і ўвогуле ўсе свае целы, царква зьбіраецца вучыць, што трэба быць яшчэ лагаднейшымі.

На фоне таго, што ў краіне больш за 600 чалавек, афіцыйна прызнаных палітзьняволенымі, і сярод іх ёсьць і непаўналетнія, і людзі з інваліднасьцю, і шматдзетныя бацькі, сьвятарам бы абвяшчаць масавыя малебны за бязьвінна зьняволеных і за пакутнікаў.

І калі ім і варта хадзіць некуды з урокамі ачалавечваньня, дык у міліцэйскія і вайсковыя вучэльні, у МУС, на Акрэсьціна і «Валадарку», у сьледчыя камітэты і падатковыя інспэкцыі. Да тых, хто выбівае дзьверы ў кватэрах журналістаў, прыходзячы з вобшукам а сёмай раніцы. Да тых, хто крадзе пры гэтых вобшуках грошы. Хто хлусіць родным затрыманых, што ня ведае, дзе яны. Хто адмаўляе зьняволеным у мэдычнай дапамозе і робіць так, каб дзеці аказваліся ў дзіцячых дамах.

Вось каго трэба спрабаваць ачалавечваць, хоць і ня варта асабліва спадзявацца на посьпех. А перад звычайнымі дзецьмі ў звычайных школах сьвятарам трэба доўга і са сьлязьмі выбачацца. Царква нічога не зрабіла для таго, каб гвалту ў Беларусі стала меней. Тое, што дзеці цяпер вымушаны жыць ва ўмовах дзяржаўнага тэрору — гэта і яе віна.

Наста Захарэвіч
www.svaboda.org

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 29.08.2021 у 18.15
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.